NACZELNICTWO ZWIĄZKU HARCERSTWA POLSKIEGO.

WIADOMOŚCI URZĘDOWE

Rok I (5) Marzec 1923 r. № 3.

Od Wydawnictwa.

Wydawnictwu „Wiadomości Urzędowych“ udało się uzyskać pewne zasiłki oraz poparcie firm handlowych i przemysłowych w formie ogłoszeń. Wobec tego możemy już obecnie obniżyć cenę pisma, mimo nowych podwyżek cennika drukarskiego i cen papieru, a w przyszłości, przy zwiększonej ilości odbiorców pisma, mamy nadzieję jeszcze bardziej udostępnić jego cenę szerokiemu ogółowi Harcerstwa.

Prosimy wszystkie instytucje harcerskie, w szczególności Zarządy Oddziałów, Komendy, Koła Przyjaciół i Koła Starszego Harcerstwa o poparcie naszego wydawnictwa. Zwracamy uwagę na to, że przy odbiorze większej ilości egzemplarzy dajemy odpowiedni opust, tak, że taniej wypaść może. Zamówienie przez drużyny i Koła „Wiadomości“ chroni je od przedrukowywania lub powtarzania zarządzeń Naczelnictwa w własnych rozkazach Zarządów czy Komend.

TREŚĆ:

ROZKAZ N. Z. H. P. l. 5. z dn. 7.III.1923 r.

31\.

1. ODZNACZENIA.

Naczelnictwo Z. H. P. dnia 14.II.23 r. w myśl opinji Rady Odznaczeń za pełne poświęcenia się pracy dla Harcerstwa na terenie Wileńszczyzny udzieliło Dhowi Tadeuszowi Grabiance „Odznakę wdzięczności.“

2. NOMINACJE.

Naczelnictwo Z.H.P. uchwałą z dnia 1.III.23 r. mianowało ś. p. Juljana Pawczyńskiego byłego Hufcowego w Humaniu Honorowym Harcerzem Rzeczypospolitej.

Naczelnictwo Z. H. P. dnia 1.III.23 r. mianowało podharcmistrzyniami (w nawiasach daty zaliczenia służby): Helenę Pleszczyńską—G. K. Z. Halinę Paszkiewiczównę — Chor. Warsz. Zofję Tworkowską Chor. Warsz. (1.X.20.) Marję Grodzicką — Chor. Warsz. (1.I.1914 r.) Marję Jiruska — Chor. Warsz. Wandę Puzinowską — Chor. Warsz. Marję Dąbrowską — Chor. Warsz., oraz cofnęło nominacje na przodownice: Dhnie Walerji Zie-

leńskiej na własną prośbę, oraz Dhnie Bronisławie Uhmiance z powodu nie zgłoszenia się do pracy.

Naczelnictwo Z. H. P. mianowało podharcmistrzami: dnia 25.I.23 Stanisława Langego — Chor. Warsz. Oskara Zawrockiego — Chor. Warsz. dnia 1.III.23 Wiktora Danielewicza — Chor. Warsz. 1.III.1923 Lecha Grabowskiego — G. K. M.

Naczelnictwo Z. H. P. dnia 1.III.23 mianowało przodownikami: Czesława Kączkowskiego — Chor. Warsz. (24.8.22.) Włodzimierza Bilana — Chor. Lwowska (1.III.23.) oraz cofnęło nominacje na przodowników na własną prośbę Dhom Szczepanowi Krajcerkowi z Chor. Lwowskiej i Stanisławowi Rowińskiemu z Okr. Kiel.

32.

3. SKŁAD OSOBOWY Z. O. i KOMEND.

Naczelnictwo Z. H. P. dnia 1.3.23: a) zwolniło na własną prośbę dhnę Wandę Babicką z obowiązków komendantki Chorągwi Wileńskiej b) mianowało komendantką Chorągwi Wileńskiej Dhnę Wandę Maleszewską c) mianowało p. o. Komendantki Chorągwi Włocławskiej dhnę Wandę Mierowską, d) mianowało p. o. Komendantki Okręgu Wołyńskiego dhnę Zofję Podhorską e) mianowało zastępczynią Komendantki Chorągwi Warszawskiej dhnę Zofję Jasińską f) mianowało zastępczynią komendantki Chor. Włocławskiej dhnę Bożennę Nowakowską.

Naczelnictwo Z. H. P. dnia 14.II.23 zatwierdziło wybrany na Zjeździe Oddziału dnia 6.XI.22 następujący skład Zarządu Oddziału Łódzkiego: prezes Antoni Kamieński, wice-Przewodniczący Kazimierz Tomaszewski i Zygmunt Wróblewski, skarbnik Franciszek Waszkiewicz, sekretarz Mieczysław Iwański, członkowie: dr. J. Jarosz, Tadeusz Kamieński, Józefa Jędrychowska, Jadwiga Wocalewska, Stanisław Leider, ks. Goździk, dr. Cegłowski, ks. Stanisław Nowicki.

33.

4. RÓŻNE.

UNIEWAŻNIENIE SKRADZIONYCH W KOM. MĘSK. OKR. RADOMSKIEGO KSIĄŻEK SŁUŻBOWYCH.

Niniejszym unieważnia się książki służbowe № 56892 i 56893 skradzione w Komendzie Męs. Okręgu Radomskiego.

34.

KORESPONDENCJA KOMEND CHORĄGWI OKRĘGÓW i HUFCÓW SAMODZIELNYCH.

Przypomina się, że wszelką korespondencję, adresowaną do Naczelnictwa Z. H. P. winien podpisywać Przewodniczący lub Wice-przewodniczący Zarządu Oddziału, korespondencję zaś kierowaną do G. K. od Komend Chorągwi (Okręgów lub Hufców Samodzielnych) winien podpisywać Komendant (tka), lub zamianowany (a) przez G. K. zastępca (czyni) Komendanta (tki) Chorągwi Okręgu lub Hufca Samodzielnego.

Korespondencja niższych jednostek harcerskich winna być kierowana do G. K. jedynie drogą służbową t. j. przez odnośną Komendę. Korespondencja Komend Chorągwi winna przechodzić przez Sekretarjat Z. Oddziału.

35.

SPRAWOZDANIA KOLONIJNE z ROKU 1922.

W myśl konkursu ogłoszonego w rozkazie Naczelnictwa Z. H. P. L. 11 z dn. 8.VI.22 r. nagrodę w postaci piłki nożnej za najlepsze sprawozdanie z obozu wakacyjnego otrzymała 10-ta Warszawska Drużyna Harcerska im. Stefana Batorego.

36.

KOMISJE DOSTAW i WSPÓŁDZIELNIE HARCERSKIE.

Naczelnictwo Z. H. P. zwraca uwagę na par. 3 statutu Z. H. P. który mówi, że Związek Harcerstwa rozwija swą działalność „w wypadkach przewidzianych przez prawo, na zasadzie koncesji uzyskanych od właściwych władz i odrębnych statutów, we właściwej drodze zatwierdzonych”.

Paragraf ten odnosi się także do wszelkiego rodzaju stałych przedsiębiorstw harcerskich, które mogą być zakładane tylko na podstawach ogólnie obowiązujących, o czem w poszczególnych wypadkach może udzielić wiadomości Naczelnictwo, o ile otrzyma ścisłe informacje szczegółowe o projektowanem przedsiębiorstwie, w zasadzie zaś o informacje takie należałoby się zwracać do osób biegłych w prawie za pośrednictwem Zarządów Oddziałów.

37.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRAWNA i FINANSOWA INSTYTUCYJ HARCERSKICH.

Wobec tego, że większość Oddziałów nie posiada dotychczas zalegalizowanych przez Województwa statutów, niema zatem praw osób prawnych, odpowiedzialność prawna za zobowiązania instytucyj harcerskich mogłaby spaść na Naczelnictwo.

Otóż Naczelnictwo oświadcza niniejszym wyraźnie i bezwzględnie, że za zobowiązania czynione bez wiedzy Naczelnictwa odpowiedzialności nie bierze, a tem samem odpowiedzialność spadnie na poszczególne osoby.

Dlatego też Naczelnictwo wzywa Zarządy Oddziałów 1) do porozumienia się z N. Z. H. P. w najbliższym czasie co do zalegalizowania Oddziału jako osoby prawnej, 2) do zainteresowania się instytucjami harcerskiemi o typie przedsiębiorstw poszczególnych i handlowych i sprawdzenia o ile te instytucje posiadają dostateczne

podstawy prawa i kto za ich czynności ponosi odpowiedzialność.

38.

OCENA KSIĄŻEK i POMOCY.

1) Ocenę książek i pomocy używanych w Harcerstwie przeprowadza Naczelnictwo Z. H. P. przez swe działy, w zakres których wchodzą sprawy omawiane w książce.

2) Poszczególne działy N. Z. H. P. dla zaopinjowania danej książki przekazują ją do oceny dwum recenzentom. Na zasadzie ich opinji inny dział ustala odpowiednią ocenę.

3) ocena może brzmieć: a) książka (pomoc) nadaje się jako wydawnictwo polecone, b) książka (pomoc) zaleca się do użytku w drużynach harcerskich (ew. z dodatkiem „męskich", „żeńskich", „wilcząt", „rzemieślniczych", „wiejskich" i t. d. c) książka (pomoc) dopuszcza się do użytku . . . . . . (j. w.) . . d) książka (pomoc) zaleca się do użytku instruktorów (etc) książkę pomoc zaleca się do użytku w Z. H. P.

Ocena wymaga zatwierdzenia Naczelnictwa.

Każdą ocenę komunikuje się na piśmie przedstawiającemu książkę (ocenę ujemną z motywami), a następnie ogłasza się w rozkazie N. Z. H. P. Od oceny niema odwołania.

5) W razie oceny a) książka może nosić nagłówek: „Naczelnictwo Z. H. P."

W razie oceny b, c, d, na książce można wydrukować „Zalecone (dopuszczone) do użytku . . . . (j. w.) rozkazem N. Z. H. P. L. . . dn. . . ."

6) Wszelkie poprzednie uchwały N. Z. H. P. dotyczące tej sprawy kasuje się.

7) Postanowienia powyższe nie dotyczą książek znajdujących się już w druku lub u wydawców w dniu ogłoszenia niniejszego.

(—) *St. Sedlaczek, harcmistrz.*
Wice-Przewodniczący Z. H. P.

(—) *Janusz Rudnicki.*
Sekretarz Generalny.

ROZKAZ N. Z. H. P. L. 6 z dnia 23.III.23 r.

39.

1. NOMINACJE i ODZNACZENIA.

a) Naczelnictwo Z. H. P. dnia 22.III.23 mianowało honorowymi harcerzami Rzeczypospolitej ś. p. Druhów: Kazimierza Betleya, Jerzego Boguskiego, Jerzego Mularskiego, Juljana Pawczyńskiego, Stanisława Rewolińskiego, Stanisława Wolskiego i Bohdana Zdzitowieckiego.

b) Naczelnictwo Z. H. P. mianowało podharcmistrzyniami: dnia 1.III.23 r. Marję Grobelną—Chor. Lubelska, Janinę Gołębiowską—Chor. Lubelska, Annę Nowotną—Chor. Krakowska, Jadwigę Ackermanównę—Chor. Krak., Alinę Hubaczkównę—Chor. Krak., Jadwigę Laszczkównę —Chor. Krak., dnia 15.III.23 r. Marję Szymańską—G. K. Z. (3.I.20.) Zofję Podhorską—G. K. Z. (3.I20.) Eugenję Tomaską—Sam. Huf. Z. w Zawierciu (3.I.20.) dnia 22.III.23 r. Katarzynę Kamieńską—Chor. Warsz.

c) Naczelnictwo Z. H.P. mianowało podharcmistrzami: dnia 15.III.23 r. Józefa Grzesiaka Czarnego—Chor. Wileńska, Mieczysława Bożęckiego —Chor. Poznańska, (15.III.23.) Stefana Łosia—Chor. Warsz., dnia 22.III.23 r. Kazimierza Kindlera—Chor. Warsz.

d) N. Z. H. P. mianowało przodownicami: Zofję Monasterską—Sam. Huf. Z. Białystok (15. III.23.) Inę Rogulską—Sam. Huf. Z. Białystok (I.VII.22.) Wandę Bekierską—Sam. Huf. Z. Białystok (15.III.23.).

e) N. Z. H. P. mianowało przodownikami: dnia 15.III.23 r. Antoniego Piotrkowskiego—Chor. Lubelska (15.III.23.) Tomasza Roztworowskiego —Chor. Lub. (15.III.23) Stanisława Zawadzkiego —Chor. Lub. (15.III.23) Edwarda Kałubę—Chor. Łucka (15.III.23) Leona Balińskiego—Chor. Białystok (15.III.23) Ładysława Żelazowskiego—Ch. Warsz. (1.IV.23).

f) N. Z. H. P. dnia 15.III.23 zwolniło na własną prośbę i cofnęło nominacje podharcmistrzyni dhnie Marji Pawlikowskiej z G. K. Z., oraz przodownicy Jadwidze Wolffównie z Chor Warszawskiej. Cofnęło na własną prośbę nominację podharcmistrzyni Leokadji Sarniance z Chor. Poznańskiej i przodownicy Wandzie Polkowskiej z Chor. Warsz.

g) N. Z. H. P. dnia 15.III.23 przyznało dhowi Józefowi Kozińskiemu z Chor. Warszawskiej Odznakę „za uratowanie życia."

h) N. Z. H. P. dnia 15.III.23 przyznało dhowi Franciszkowi Szumowskiemu z Chor. Warsz. odznakę dziesięciolecia.

40.

2. SPRAWY ORGANIZACYJNE.

a) N. Z. H. P. zwolniło dnia 15.III.23 dha Cywińskiego z obowiązków komendanta Chorągwi Wileńskiej i powierzyło kierownictwo Komendy Chorągwi dhowi Dziewulskiemu.

b) Dnia 15.III.23 udzielono na własną prośbę rocznego urlopu dhowi podharcmistrzowi Henrykowi Kapiszewskiemu. Dnia 22.III.23 udzielono dwumiesięcznego urlopu na własną prośbę dhnie Kasprzykównie kmdantce Chor. Krakowskiej. którą zastępować będzie dhna Jadwiga Ackermanówna.

c) Naczelnictwo dnia 15.III.23 przyjęło do wiadomości i zatwierdziło zmiany osobowe w Zarządzie Oddziału Lubelskiego. Przewodniczący na miejsce ustępującego dha O. J. Woroniec-

kiego obrano płk. A. Ganczarskiego, oraz kooptowano jako członków Gen. Romera, p, W. Gutowskiego, p. Z. Pomiankowskiego, prof. Łuszewicza, ppłk. B. Olbrychta, ppłk. A. Kaweckiego, p. H. Zaksa i przod. ks. A. Święcickiego.

Naczelnictwo dnia 22.III.23 zatwierdziło tymczasowy Zarząd Oddziału Sosnowieckiego w następującym składzie: przewodniczący J. Karney, I zast. p. M. Srokowska, II zast. ks. J. Sobczyński, referent skarbowy p. T. Nowakowski, Sekretarka p. A. Świeżawska, ref. propag. i prasy p. W. Schön, ref. obozów — p. dr. Bibrowicz, ref. Wychowania Fizycznego — p. dr. Budzyński, ref. Łękawy—p. Siemiradzka, ref. K. P. H.— p. inż. A. Zbyszewski, członek p. J. Przedpełzki.

SPROSTOWANIE.

W „Zbiorze Rozkazów i Okólników N.Z.H.P.“ Nr. 19 mylnie wydrukowano datę zaliczenia służby instruktorskiej dhowi podharcmistrzowi ks. M. Luzarowi — zamiast 9.XII.22 — powinno być 1.IX.1914.

(—) *St. Sedlaczek.*
Wice-Przewodniczący Z. H. P.

(—) *Ir. Szulcówna.*
w z. Sekretarza Generalnego.

ROZKAZ N. Z. H. P. L. 7 z dnia 24.III.1922 r.

41.

OBOZY HARCERSKIE MĘSKIEJ MŁODZIEŻY.

A. KAŻDA DRUŻYNA JEDZIE W LECIE DO OBOZU:

„Obozy, powiada Baden Powell,*) które powinny być tak często urządzane, jak tylko można sobie na to pozwolić, stanowią potężniejszą, niż życie klubowe przeciwwagę wszelkim niepożądanym wpływom otoczenia na chłopca. Życie pod gołem niebem, pod wspólnym namiotem, na łonie natury, do koła obozowego ogniska stwarza dokoła chłopca jaknajlepszą atmosferę i daje instruktorowi szczęśliwą, jak nigdy, okazję, aby swoich chłopców wziąć dobrze w garść i wycisnąć na nich piętno swej osobowości.”

Życie obozowe na terenie męskich drużyn Z. H. P. w ostatnich latach zaczyna się rozwijać coraz pomyślniej, co najlepiej ilustrują poniższe cyfry:

w lecie	1919	1920	1921	1923
Obozów letnich, łącznie z kursami .	około 20	około 25	43	108
Harcerzy w obozach	—	498	1266	3091
Suma dni spędzonych przez wszystkich chłop. w oboz.	—	9458	32441	88713

Pomimo to jednak w lecie 1922 r. tylko niespełna 13% ogólnej liczby drużyn, a niespełna 15% wszystkich harcerzy spędziło przynajmniej 2 tygodnie w obozie.

Wytężenie wszystkich wysiłków w kierunku organizowania porządnych obozów letnich da nam do ręki potężny czynnik wychowawczy t. j. „szczęśliwą, jak nigdy okazję”, mówiąc słowami Baden Powella, do oddziaływania na chłopców przeczystą atmosferą życia harcerskiego i ubrania ich w myśl ideałów harcerskich.

W zrozumieniu tego II Zjazd Walny Z. H. P. uchwalił, co następuje:

„Zjazd Walny zaleca, aby każdy harcerz w wieku powyżej lat 16 był obowiązany odbyć w jednym roku 4 tygodn. obozowanie w następnym zaś roku kurs wędrowny przynajmniej 2 tygodn., połączony z obozowaniem. Skrócenie kursu i wyjątki dopuszczalne są dla drużyn nieszkolnych“.

A więc każda drużyna jedzie w lecie do obozu.

B. NORMY DLA LETNICH OBOZÓW HARCERSKICH.

Naczelnictwo Z. H. P. poleca G. K. M. przeprowadzić pod koniec każdego roku kalendarzowego rejestrację i kwalifikowanie wszystkich obozów letnich, organizowanych dla drużyn męskich.

Rejestracja i kwalifikowanie ma się opierać na raportach komendantów obozów, oraz na opinji komendantów Chorągwi, przyczym zaliczenie obozu do jednej z trzech poniższych grup zostaje ogłoszone w rozkazie N. Z. H. P.

Grupa A. — wzorowe obozy harcerskie mają stanowić obozy, które spełnią wszystkie warunki niezbędne i pożądane (dodatkowe).

*) Aids to Scoutmastership. London 1922.

Grupa B. — obozy harcerskie mają stanowić obozy, które spełnią przynajmniej wszystkie warunki niezbędne.

Grupa C. — obozy, nie odpowiadające wymaganym warunkom.

Uwaga. Obozy Grupy C nie dają żadnych uprawnień dla ich kierowników i pomocników przy nominacjach instruktorskich.

Warunki, jakim mają odpowiadać obozy harcerskie są następujące:

I. CO DO ZEZWOLEŃ.

Warunki niezbędne:

1. piśmienne zezwolenie Zarz. Oddziału (Kdy Okręgu) na zorganizowanie obozu.

2. pozwolenie właściciela terenu na zorganizowanie obozu w danej miejscowości.

II. CO DO KIEROWNICTWA i OPIEKI.

a) warunki niezbędne:

3. Pełnoletni kierownik i przynajmniej jeden odpowiedni pomocnik na drużynę, (przyczem drużyna w obozie stałym nie może liczyć więcej niż 32 chłopców, w obozie wędrownym 16 chłopców).

Albo, o ile kierownik niepełnoletni; faktyczny opiekun pełnoletni, stale przebywający w obozie.

4. Administracja, kasa, książki gospodarcze, oraz harcerskie w należytym porządku.

5. Podręczna apteczka i obecność przynajmniej 1-go harcerza, posiadającego sprawność samarytanina.

b) warunki dodatkowe pożądane:

6. Kierownik i pomocnik posiadają stopnie instruktorskie.

7. Opieka lekarska w pobliżu.

8. Chłopcy przed i po obozie zbadani, zważeni, zmierzeni, wyniki zanotowane i uwzględnione w sprawozdaniu.

9. W pobliżu Kościół, lub kapelan na miejscu.

III. CO DO WARUNKÓW HIGIENICZNYCH.

a) warunki niezbędne:

10. Pomieszczenie jasne, suche, widne, przynajmniej 6 m^2 podłogi na osobę w miejscowości zdrowej i posiadającej warunki odpowiednie do harcowania.

11. Posłanie oddzielnie dla każdego, zabezpieczające od chłodu i wilgoci.

12. Czystość i porządek zewnętrzny w obozie, a w szczególności odpowiednie utrzymanie latryn i dołów na odpadki.

13. Zapewniona dostawa odpowiedniej jakościowo i ilościowo żywności. Smaczne i pożywne jedzenie.

14. Należyta organizacja mycia, kąpieli (z przestrzeganiem regulaminu) i naświetlań słonecznych przy zachowaniu form przyzwoitości

b) warunki pożądane:

15. Pomieszczenie pod namiotami (szałasami) dla oddzielnych zastępów.

16. Łóżka polowe, własnej roboty.

17. Kuchnia prowadzona przez poszczególnych harcerzy (zastępy).

IV. CO DO METOD i PROGRAMU.

a) warunki niezbędne:

18. System zastępowy.

19. Program zastosowany do wieku, obejmujący praktyczne harcowanie (nie wykłady), wycieczki, gry, przeprowadzanie prób na stopnie organizacyjne i sprawności, zajęcia przyrodnicze i krajoznawcze, prace pionierskie i na roli, upiększenia i ulepszenia obozu, — a realizowane przedewszystkiem przez pobudzanie do współzawodnictwa poszczególnych zastępów.

20. Uwzględnienie ściślejszego wychowania fizycznego przynajmniej w zakresie prostych ćwiczeń z lekkiej atletyki i przeprowadzanie zawodów między chłopcami, oraz zanotowania rezultatów w książeczce służbowej każdego uczestnika.

b) warunki pożądane:

21. Codziennie 30-45 min. racjonalna lekcja gimnastyki szwedzkiej.

22. Prowadzenie przez każdego uczestnika dzienniczka a zarazem szkicownika.

V. CO DO SŁUŻBY BLIŹNIM.

a) warunki niezbędne:

23. Wykonanie przynajmniej jednego zbiorowego dobrego uczynku.

24. Stałe stosunki z młodzieżą i ludnością miejscową (organizowanie wspólnych zabaw, śpiewów, pogawędek przy ognisku).

VI. CO DO SPRAWOZDANIA.

a) Warunki niezbędne:

25. Nadesłanie do K. Chor. sprawozdania w 2 egz. wg. wzoru opracowanego przez G. K. M. (jeden egzemplarz sprawozdania dla G. K. M.)

26. Załączenie w oryginale „Świadectwa dobrego obozowania" od właściciela terenu, na którym obozowano.

b) warunki pożądane:

27. Sprawozdanie ilustrowane szkicami, rysunkami, fotografjami i t. d.

Uwaga: Punkty 2, 7, 9, 10, 11, 20 i 21 (dotyczą obozów wędrownych tylko w zakresie ograniczonym warunkami tego rodzaju obozów.

C. ZARZĄDZENIA ORGANIZACYJNE.

Naczelnictwo Związku Harcerstwa Polskiego zaleca.

1) Zarządom Oddziałów niezwłocznie organizować Wydziały Obozowania, mające za zadanie organizowanie, opiekę moralną i materjalną, oraz kontrolę obozów i wycieczek, a w szczególności.

a. wydawania zezwoleń na urządzanie obozów letnich tylko w tych wypadkach, gdy zagwarantowane jest porządne zorganizowanie i prowadzenie obozu w myśl norm powyższych.

b. zapewnienie obozom należytych warunków higienicznych i opieki lekarskiej; Wydział powinien uprosić i upoważnić lekarzy na terenach obozowania do wizytowania obozów i wydawania obowiązujących zarządzeń.

c. przynajmniej jednorazowe zwizytowanie wszystkich obozów, urządzanych przez podległe drużyny.

d. nadsyłanie do Naczelnictwa w ustalonych terminach sprawozdań według wzorów, ustalonych rozkazem N. Z. H. P.

2) Zaleca się tworzenie Wydz. Obozów przez powoływanie do nich jednego członka Zarządu Oddziału, skarbnika, k-danta, lub zastępcy komendanta Chor. (Okr.) i referenta obozów w K-dzie Ch. (O.)

3) Naczelnictwo Z. H. P. przypomina, że lustrować obozy mogą:

a) wizytatorzy z ramienia Nacz., G. K. M., Z. O., K. Ch., zaopatrzeni w specjalne zaświadczenia,

b) delegaci M.W.R. i O.P. posiadający odpowiednie upoważnienia. M. W. R. i O. P.

c) delegaci M. S. Wojsk., posiadający odpowiednie upoważnienia. Pozatym mogą się zdarzyć również wizytacje delegatów M. Robót P. lub lekarzy powiatowych. Wszystkim tym wizytatorom K-dy Obozu powinny czynić wszelkie udogodnienia przy zwiedzaniu obozu.

Prawo wydawania zarządzeń mają tylko osoby upoważnione do tego przez Naczelnictwo lub odnośny Zarząd Oddziału.

4. Naczelnictwo Z. H. P. zaleca uwzględnienie przy urządzaniu tygodnia harcerskiego na wiosnę b. r. w okresie od 20/V do 27/V. Hasła: „Każda drużyna harcerska jedzie latem do obozu“.

5. N. Z. H. P. zaleca na wiosnę b. r. i następnych lat organizować we wzorowo urządzonych obozach przynajmniej kilkodniowe metodyczne kursy dla kierowników obozów letnich, ze specjalnem zwróceniem uwagi na przeprowadzenie harcerskiego programu pracy, zastosowania systemu zastępowego i wykorzystania warunków higienicznych.

6. Przed końcem roku kalendarzowego N. Z. H. P. ogłosi w rozkazie, które Oddziały i Komendy spełniły, i jak, swój obowiązek w stosunku do akcji obozowej.

D. KONKURS i NAGRODY.

Naczelnictwo Z. H. P. niniejszem ogłasza konkursy dla drużyn męskich:

1. na najlepszy obóz harcerski, urządzony w lecie 1923 r. w myśl ogłoszonych przez N. Z. H. P. norm dla obozów.

Jako nagrodę przeznacza się jeden flobert.

2. Na najlepszy raport z obozu letniego w 1923 r. ilustrowany rysunkami, fotografjami i t. p. Jako nagrodę przeznacza się 1 piłkę nożną № 5.

Oba konkursy rozstrzyga w dn. 15.XII.23 r. G. K. M.

E. BIBLJOGRAFJA DOTYCZĄCA OBOZOWANIA.

Naczelnictwo Z. H. P. zwraca uwagę na następujące książki, mające związek z pracą letnią w Harcerstwie (patrz „Ognisko“ № 5 z dnia 15.III. 22).

1. Harcerstwo T. I. i T, II. Sedlaczek.
2. Kolonje Harcerskie ks. K. Lutosławski.
3. Wielkie wycieczki — E. Muszalski.
4. Wycieczki szkolne — dr. S. Bykowski.
5. Metodyka wycieczek krajozn. praca zbiorowa.
6. Z wycieczek po Kraju — A. Janowski.
7. Z teki turysty (Kongresówka) — T. Dybczyński.
8. Przewodnik po Kongresówce — Thugutt.
9. Przewodnik po Galicji — A. Orłowski.
10. Zdrowie Raduni (Pomorze — A. Majkowski.

W przygotowaniu:

11. Podręcznik obozowania — T. Maresz.
12. Wycieczki krajoznawcze — Begg — Grotowska.
13. Pionierka Harcerska — W. Nekrasz.

(—) *St. Sedlaczek.*
Wice-Przewodniczący Z. H. P.

(—) *Janusz Rudnicki.*
Sekretarz Generalny.

ROZKAZ N. Z. H. P. L. 8 z dnia 24 marca.

42. KURSY HARCERSKIE MĘSKIE

(podstawa: uchwała N.R.H. z dnia 22.III.1923 r.)

I. PODZIAŁ KURSÓW.

Kursy dzielą się na kategorje:

a) Kursy Związkowe—organizowane są przez Naczelnictwo, na podstawie szczegółowych uchwał Naczelnej Rady lub Naczelnictwa.

b) Kursy Instruktorskie. Są to kursy na poziomie programu przodownika z próbą in-

struktorską na zakończenie kursu; mogą być organizowane przez Kom. Chorągwi.

c) Kursy dla drużynowych (przybocznych, zastępowych) o poziomie niższym organizowane są całkowicie na odpowiedzialność danej Komendy Chorągwi i mają na celu zadość uczynienie częściowe potrzebom szybkiego przygotowania pracowników.

d) Kursy sprawności organizowane przez Komendy i Drużyny na ich własną odpowiedzialność i stosownie do obowiązujących przepisów o sprawnościach.

Wyniki pobytu na kursach wpisuje się do stałej książki służbowej.

Żadne specjalne legitymacje i zaświadczenia nie mogą być wydawane.

II. PODSTAWY KWALIFIKACYJ.

Podstawy kwalifikacyj Kursów Instruktorskich, organizowanych przez Komendy Chorągwi.

Kurs może być uznany za „Kurs Instruktorski przy Komendzie X", i otrzymać komisję próby instruktorskiej o ile:

1) Kurs odbywać się będzie w obozie obejmującem nie więcej jak 40-tu uczestników.

2) Program oparty będzie całkowicie na systemie zastępowym przy zastępowych, mających kwalifikacje instruktorskie.

3) Skład kierownictwa uzna N. Z. H. P. za dający należyte gwarancje pomyślnego przeprowadzenia kursu.

4) W składzie kierownictwa kursu będzie przynajmniej jeden instruktor, który ukończy „Wyższy Kurs Instruktorski" N. Z. H. P.

5) Program Kursu obejmować będzie przynajmniej zakres wymagań ustalonych przez N.Z. H.P. (punkt III niniejszego rozkazu) i rozłożony zostanie conajmniej na 4 tygodnie kursu w obozie.

III. PROGRAM KURSU (minimum obowiązujące).

Program Kursu winien obejmować zakres próby na przzodownika i mieć na celu głównie umiejętność dobrego prowadzenia drużyny przez wykorzystanie zalet wychowawczych systemu zastępowego. Główny nacisk należy kłaść na stronę praktyczną.

1) Metodyka pracy w drużynie.

Hasło: „Bez systemu zastępowego niema Harcerstwa".

a) Teorja (gawędy).

1) Jakim jest nasz chłopiec, 2) Co wpływa na budowę charakteru chłopca, 3) Jaka jest różnica między wychowaniem a wykładaniem, 4) Jak tworzyć drużynę (2 metody — która lepsza), 5) Na czem polega system zastępowy, 6) Na czem budować program pracy, 7) Wybór i zadanie zastępowego, 8) Rada drużyny, 9) Drużynowy i chłopcy — ich wzajemny stosunek, 10) Praca w drużynie wilcząt.

b) Praktyka (przez cały czas trwania kursu).

Wszystkie ćwiczenia na kursie winny być demonstracją żywej pracy w drużynie harcerskiej. Kurs musi być zorganizowany tak, jak normalna drużyna. System zastępowy podstawą kursu. Zastępowi. Ćwiczenia zastępami, oparte na współdziałaniu w zastępie i współzawodnictwo między zastępami. Zawołanie i barwa zastępu. Rada Drużyny. Praktyka drużyny wilcząt.

c) Literatura.

Ks. Zawada: „Jak prowadzić pracę skautową". Kraków. 1913.

St. Sedlaczek: „System zastępowy". Warszawa. 1922.

Henryk Glass: „Gawędy z Drużynowym". Warszawa. 1923.

Baden Powell — T. Strumiłło: „Wilczęta". Warszawa. 1923.

Dr. E. Piasecki: „Harce młodzieży polskiej".

A. Pawełek: „Młoda Drużyna".

St. Sedlaczek: „Szkoła Harcerza".

Roczniki: „Harcmistrza" i inne.

II. GIMNASTYKA, SPORTY, GRY.

Hasło: „W zdrowym ciele, zdrowy duch".

a) Teorja.

Pogadanki w zakresie sprawności gimnastyka. Zapoznanie się uczestników z literaturą poniżej podaną i umiejętność praktycznego z niej korzystania. Pomiary na kursie i w drużynie. Wskaźniki zdrowia. Podanie wzorów gimnastyki codziennej dla chłopców. Wiadomości z teorji sportów i gier, sposób i granice ich zastosowania w drużynie w zależności od wieku i rozwoju fizycznego chłopców.

b) Praktyka.

Codzienna gimnastyka ranna według systemu Linga (45 min.). Codzienna kąpiel i nauka pływania (regul. kąpieli zbiorowej patrz: „książeczka Harcerza"). Gry i zabawy (codzienne) w zakresie podanej literatury. Zawody na najlepszą nową grę. Sporty dostosowane do przeciętnego wieku chłopców normalnej drużyny. Rzucanie lasso, wyrób i strzelanie z łuków, proc, robienie powrozów i t. p. ćwiczenia dodatkowe, mające znaczenie wychowawcze w pracy z chłopcami, strzelanie z flobertów (zawody) ewentualnie szkoła strzelca.

c) Literatura:

Dr. E. Piasecki: „Zasady Wychowania Fizycznego".

„Hygiena Szkolna" — wydanie zbiorowe pod red. d-ra Kopczyńskiego.

J. Gebethnerówna, Filipowicz „Gimnastyka metodyczna”.

W. Sikorski: „System Linga”.

E. Piasecki: „Zabawy i gry ruchome”.

Czechowiczówna i Sikorski: „Gry i zabawy ruchowe”.

J. Gebethnerówna, Filipowicz, Karasiówna: „Gry i zabawy ruchowe”.

„Wychowanie Fizyczne”, miesięcznik—i inne.

W. Sikorski: „Programy osnów lekcji gimnastyki dla młodzieży”.

III. GRY HARCERSKIE, OBOZOWE i TOWARZYSKIE.

Hasło: „Życie, to wielka gra, którą trzeba uczciwie wygrać”.

a) Gry harcerskie, (przekradanie się, obserwacja, nocne podsłuchy, podchodzenie, tropienie i t. p. — potraktowane częściowo łącznie ze „służbę w polu”.

Gry obozowe, przy ognisku, w świetlicy, (jako rozrywka).

Gry towarzyskie wogóle, jako środek rozwijający panowanie nad sobą.

b) Literatura:

Mojmir: „Gry i zabawy skautowe”.

IV. OBOZOWANIE.

Hasło: „Życie w obozie jest syntezą Harcerstwa”.

a) Teorja.

1. Opracowanie piśmienne przez uczestników Kursu planu obozu wędrownego jednego zastępu z programem zajęć, uwzględniającym: krajoznawstwo, przyrodoznawstwo, szczegółowy rozkład dnia, wyżywienie i t. p.

2. Opracowanie piśmienne przez uczestników Kursu planu obozu stałego drużyny wypoczynkowego, roboczego lub w charakterze kursu w znanej miejscowości X, z uwzględnieniem następujących danych: a) szczegółowy prospekt obozu, dla rozesłania rodzicom chłopców, b) program zajęć (uzasadniony, z wyraźnym podaniem celu obozu, c) minutowy rozkład dnia, d) budżet, e) bibljografja dotycząca obozów (harcerska ogólna i krajoznawcza dotycząca danej miejscowości).

3. Omówienie z uczestnikami wad i zalet opracowań uczestników według punktów 1 i 2.

4. W razie potrzeby, dodać 1 — 2 krótkie gawędy, podające niezbędne wskazówki teoretyczne, jednak główny nacisk położyć należy na stronę praktyczną.

b) Praktyka.

1. Założenie obozu zastępami (każdy zastęp tworzy osobny mały obóz w pobliżu innych) na 48-godzinnej (najmniej) wycieczce. (Szczególną uwagę zwrócić na umiejętność wybrania odpowiedniego miejsca i na pracę w obozie.)

2. W obozie stałym i na wycieczkach: budowa schronisk wszelkiego rodzaju, nocleg, oświetlenie obozowe, porządek i ogólny komfort obozowy, zagar słoneczny, gniazda (pudełka) dla ptaków, ścieżki, bramki, ogrodzenia, ławeczki, stoły, maszt na sztandar, i t. p. Zawody w pomysłowości. (Wzory zbierać do specjalnego podręcznego „muzeum“ obozowego.)

3. Budowa kuchen polowych, nauka gotowania (kucharstwo obozowe) w zastępach w czasie wycieczki 48-godzinnej, kulturalne formy spożywania posiłku, własnoręczne mycie naczyń.

c. Literatura:

„Wiadomości Urzędowe” Nr. 1.

„Harcerstwo“ t. I i II, Warszawa 1922.

St. Rudnicki i T. Skotnicki: „Skauci w obozie“ Warszawa.

St. Gibess: „Skaut w obozie“. Warszawa. 1923.

Z. Wyrobek: „Vade mecum“. Kraków - Wilno 1922 r.

Ks. K. Lutosławski: „Letniska dla młodzieży“.

E. Muszalski: „Wielkie wycieczki“. Warszawa 1922 r.

H. Glass: „Książeczka Harcerza“ Warszawa 1920 r. i inne.

V. SPECJALNE ZAJĘCIA PIONIERSKIE.

Hasło: „Harcerz jest zaradny“.

a) Teorja.

W zakresie sprawności z uwzględnieniem szczególnem potrzeb obozowych. Teorji jaknajmniej, objaśnienia łączyć bezpośrednio z ćwiczeniami. Zaczynać od najprostszych rzeczy.

b) Praktyka.

W zakresie sprawności. W miarę możności zdobywać siłami uczestników przybory gimnastyczne, stoły, ławy i t. p. Przy budowie kładek i mostków mieć na względzie ich istotną przydatność praktyczną. (Dobry uczynek.)

c) Literatura.

Wł. Nekrasz „Pionierka Harcerska“. Warszawa. 1921.

„Harcerstwo“ t. II i inne.

IV. SŁUŻBA W POLU.

Hasło: „Jeśli zgubiłeś drogę — nie trać głowy“.

a) Teorja.

Terenoznawstwo w zakresie sprawności. Służba wywiadowcza i łączności:

Raportowanie, (wszelkie wyjaśnienia i gawędy łączyć bezpośrednio z ćwiczeniami.)

b) Praktyka.

Pomiary osobiste. (Patrz „Książeczka Har-

cerza" str. 104). Szkicowanie, (w zakresie wymagań sprawności). Raporty ustne i piśmienne. Służba wywiadowcza i łączności. Tropienie, nauka o znakach, podchodzenie, (wszelkie ćwiczenia z zakresu służby w polu podawać na tle ćwiczeń harcerskich gier i zabaw).

c) Literatura.

Z. Wyrobek: „Vade mecum" Kraków-Wilno, 1922 r.

H. Glass: „Książeczka Harcerza". 1921 r.

Mojmir: „Gry i zabawy skautowe".

Lewakowski: „Terenoznawstwo".

Jako pomocnicze: regulaminy wojskowe — i inne książki.

VII. PRZYRODOZNAWSTWO.

Hasło: „Poznaj i pokochaj przyrodę polską".

a) Teorja.

Teorja w zakresie sprawności, ściśło złączona z praktyką.

b) Praktyka.

1. Przeprowadzanie krótkich wycieczek ze zwróceniem uwagi na:

a) ptaki: zaznajamianie się z okazami spotkanemi,

b) ssaki: podchodzenie, naśladowanie głosów i t. p.

c) drzewa: rozpoznawanie zbliska i zdaleka, liście, gry (np. szukanie) użytek, zwęglanie się i t. p:

d) owady,

e) płazy,

f) kwiaty, rośliny lekarskie i t. p.

2. Badanie wpływu, „życia leśnego" na rozwój duchowy jednostki, stwierdzanie wszędzie ręki Najwyższego Stwórcy.

c) Literatura.

„Harcerstwo" t. I i t. II.

Rodziewiczówna: „Lato leśnych ludzi".

Dyakowski: „Z naszej przyrody. Nasz las i jego mieszkańcy". Warszawa. — 1917.

Kipling: Pierwsza i Druga księga Dżungli". Lwów. 1911 r.

Brzeziński: „Z dziedziny przyrody i przemysłu" Warszawa, 1901.

Arctówna: „Rośliny krajowe trujące, lecznicze i jadalne" Warszawa, 1901.

Tejże: „Grzyby jadalne i trujące".

Rostafiński: „Przewodnik do oznaczenia roślin".

Gaberkanżówna: „Nasze wycieczki" Warszawa, 1918 i inne.

VIII. GAWĘDY RÓŻNE.

Hasło: Poznaj i pokochaj ruch Harcerski.

1. O Przyrzeczeniu i Prawie Harcerskim. (Nawiązać do życia społecznego i narodowego, oraz życia samych chłopców i instruktorów).

2. O lojalności organizacyjnej i konieczności zwartej łączności grona instruktorskiego. (Wygłosi ewentualnie delegat N. Z. H. P.).

3. Krótki historyczny rys rozwoju Skautingu i Harcerstwa (książka w przygotowaniu przez dha T. Strumiłłę).

4. Obecny ustrój organizacyjny Z. H. P. Wygłosi ew. dalegat N. Z. H. P.).

5. Obecny stan Harcerstwa (Wygłosi ewent. delegat N. Z. H. P.).

Literatura (Wygłosi ew. delegat N. Z. H. P.).
Statut Z. H. P. " " " " " " "
Regulamin wewnętrzny Z. H. P. (Wygłosi ewent. delegat N. Z. H. P.).
„Wiadomości Urzędowe" (Wygłosi ew. delegat N. Z. H. P.).
„Sprawozdanie Naczelnej Rady Harcerskiej" (Wygłosi ew. delegat N. Z. H. P.)
„Harcmistrz" — roczniki (Wygłosi ew. delegat N. Z. H. P.).

IX. SŁUŻBA BLIŹNIM.

Hasło: Harcerz codziennie spełnia przynajmniej jedną przyjacielską przysługę.

Ratownictwo: Pierwsza pomoc w praktyce. Zbliżenie do ludu. Ochrona lasu i pola i t. p. Pilne zwracanie uwagi na codzienne dobre uczynki. Raz na tydzień dobry uczynek zbiorowy. (wyprawa zastępami).

X. STOSUNEK DO PRZYSPOSOBIENIA WOJSKOWEGO MŁODZIEŻY.

Hasło: Harcerz to obywatel-żołnierz.

W myśl ogólnych poglądów Naczelnictwa na rolę Harcerstwa w przysposobieniu wojskowem młodzieży należy w ćwiczeniach uwzględniać m. in. elementy przydatne dla przysposobienia wojskowego, w ten sposób, jak to później absolwenci kursów winni przeprowadzać w drużynie, bez wyznaczania specjalnej i nadmiernej ilości godzin na musztrę zwartą i bojową i inne ćwiczenia o charakterze ściśle wojskowym, zgodnie natomiast z programami M. S. Wojsk.

Szczególną uwagę zwrócić na strzelanie.

Bliższe wskazówki, odnośnie przysp. wojsk. poda Naczelnictwo później po opracowanin jej porozumieniu z M. S. Wojsk.

XI. WSKAZÓWKI UZUPEŁNIAJĄCE.

1. Celem Kursów Instruktorskich jest danie drużynowym jaknajlepszych wskazówek metodycznych i przerobienie ćwiczeń praktycznych w zakresie prac drużyny harcerskiej gdyż taka

jest drużyna, jaki jest drużynowy. Kurs winien być zorganizowany w obozie i oparty na systemie zastępowym.

2. Organizacja wewnętrzna Kursu winna być ściśle dostosowana do organizacji wewnętrznej drużyny, a więc podział na zastępy, zastępowi —(instruktorzy), Rada drużyny (dawniej Kierownictwo Kursu) Drużynowy (kierownik całości).

3. Każdy uczestnik Kursu prowadzi dzienniczek. Dzienniczek jest równocześnie notatnikiem obserwacyjnym, szkicownikiem i t. p. i zawierać winien notatki, uwagi, szkice i rysynki dotyczące całości życia zastępu i drużyny kursowej. Zastępowy codziennie wieczorem przegląda dzienniczki, badając w jakim stopniu uczestnicy biorą udział w pracach kursu, a 2 razy na tydzień przedstawiają dzienniczki swego zastępu Drużynowemu. Zastępowi prowadzą swoje własne dzienniczki (wzorowane na książeczkach zastępowych) według wskazówek Drużynowego.

4- Komenda Chorągwi, organizująca Kurs Instruktorski, może wyżej podany program kursu uzupełnić w myśl lokalnych potrzeb.

5. Uczestnicy kursu winni posiadać nie mniej 18-tu lat wieku, stopień wywiadowcy, dłuższą służbę w drużynie w stopniu nie niżej zastępowego i odpowiadać dodatkowym wymaganiom, określonym przez Komendę Chorągwi, organizującą kurs. Uczestnicy żadnych piśmiennych zobowiązań nie składają, natomiast K. Chorągwi przy wyborze kandydatów winna się kierować istotną przydatnością danego kandydata w pracy harcerskiej.

XII. ZGŁOSZENIA KOMEND O ZAMIARZE ORGANIZOWANIA KURSÓW INSTRUKTORSKICH.

1. Komenda, pragnąca zorganizować Kurs instruktorski i otrzymać niezbędne dla Kursów Instruktorskich uprawnienia, winna zgłosiś do N. Z. H. P. (G. K. M.) do dnia 1 maja 1923 r. raport zawierający:

a) prośbę o uznanie danego kursu za instruktorski, przyznanie mu uprawnień (nazwy i komisji Prób);

b) zobowiązanie do przeprowadzenia kursu według programu ustalonego przez N. R. H. i N. Z. H. P. oraz uzupełnienie tegoż programu jakie ze względu na miejscowe warunki Komenda wprowadzić pragnie;

c) dokładny spis Rady Drużyny kursowej i nazwisko drużynowego, z podaniem specjalności każdego z wymienionych instruktorów, oraz spis instruktorów pomocniczych.

d) ilość uczestników, miejsce na obóz, preliminarz budżetowy.

2. Naczelnictwo zawiadomi Komendę, czy na organizację Kursu Instruktorskiego wyraża zgodę. Uznanie faktyczne kursu za instruktorski nastąpi dopiero po dojeździe delegata N. Z. H. P. (G. K. M.) na kurs, ew. po przeprowadzeniu próby instruktorskiej przez wyznaczoną Komisję prób (patrz uchw. N. R. H. w rozk. Nacz. Z.H.P. L. 12 z 27.VII 1922, załącznik L. 1).

Kurs, którego poziom nie będzie odpowiadał wymaganiom określonym w niniejszym rozkazie, praw Kursu Instruktorskiego otrzymać nie może, natomiast może być uznany przez Komendę Chorągwi za „Kurs dla drużynowych przy Komendzie...." (patrz p. 1 b. niniejszego rozkazu).

3. Do dnia 15 października Komenda organizująca Kurs winna zgłosić do N. Z. H. P. (G. K. M.) szczegółowe sprawozdanie z przebiegu i wyniku Kursu, z dołączeniem wykazu uczestników, którzy kurs ukończyli i zaznaczeniem wyników próby.

(—) *St. Sedlaczek*
Wice-Przewodniczący Z. H. P.

(—) *Janusz Rudnicki.*
Sekretarz Generalny.

Czytelników, korzystających z ogłoszeń umieszczonych w „Wiadomościach Urzędowych" prosimy powoływać się na nasze pismo.